tam ſinis, aut utero ſurſum tracto protendis, uteri ſitum plurimum uariabis. Si tamen adaperto inter diſſecandũ peritonæo, uteri ſitum inquiſiueris, priuſquam illum manu aut demiſſiùs, aut elatiùs moueas, conſpicabere illum humiliùs multo quàm elatior ueſicæ conſiſtat pars, collocatum, & neutiquam ad ſacri oſſis initiũ pertingere, itaq; poſitum, & ut mox dicã connexũ, liberumq;, ut ſurſum ac deorſum leui opera agi poſſit: quod in uiuentibus adhuc mulieribus indicatu eſt longè facillimũ, ſi modo fundi uteri [k] os inſpicere conatus fueris. Nam leui quaq; occaſione ad uteri ceruicis os, fundi os in quibuſdã mulieribus, præcipuè autẽ ætate prouectioribus decidiſſe cernitur. ſubinde enim adeò deorſum procidit, ut uiſum nõ fugiat, ac mox in ceruicis ore reponatur. Aliis autem mulieribus altiùs reconditũ prorſus latitat, quòd ſuis [m] membranis uterus ſuperius contineatur, illæq; non laxatæ hunc minus decũbere ſinant: ſecus quàm in illis quæ ſæpius pepererũt, quibusq; uteri ligamẽta laxiora euaſere. Cuiuſmodi uerò hæc uteri ſint ligamenta, dicam poſtea, nunc reliquũ de uteri ſitu ſermonem abſoluturus. Anterior itaq; uteri pars, uti dicebam, ueſica obtegitur: hîc tamen [n] humilima omenti parte in illis interueniẽte, quibus id ſurſum uerſus lienem non cõuolutum omnibus inteſtinis obducitur. Omenti enim moles longitudoq; tanta eſt, ut inter uterum ueſicamq; facile implicari, atq; (quod Hippocrates de obeſis dicebat mulieribus) uteri os ne aptè cõcipiant, leuiter comprimere poſſit. [o] Anteriori autem uteri ceruicis parti, ueſicæ quoq; fundum illic ubi uteri ceruix fundo ipſius eſt contermina, incumbit. per reliquã enim ſedem quaſi ad pudendũ uſq;, collum ueſicæ (quod breuiſſimũ eſt) ipſi duntaxat exporrigitur. Verum quia uteri ceruix ueſicæ collum lõgitudine ac latitudine plurimùm ſuperat, tota ceruicis uteri pars, ueſica, ipſiusq; collo non operta, eam peritonæi ſedem contingit, quæ internã pubis oſſium regionẽ ſuccingit. Porrò ceruicis fundiq; uteri latera, uaſa quæ uterum adeunt, & [p] membranas illum proximis partibus nectentes ſpectant. Atq; ita uterus ferè in nõ prægnantibus habet. In utero autẽ gerentibus ſuper [q] gracilia inteſtina ſub omento & peritonæi anteriori parte ducitur, ilia quoq; quum partui uicinior eſt, impẽſiusq; turget, inſigniter opplens. Vnde etiam [r] humilior fundi pars qua is in ceruicẽ deſinit, his etiam altiùs quàm in nõ prægnantibus aſcendit, & uteri ceruix illis mulieribus ſurſum tracta, ac in longitudinem ducta, preſſius quàm cæteris arctatur. Quinetiam uterus his non ad amuſſim (ut aliàs) mediã, quod ad dextrũ & ſiniſtrũ attinet, ſedem occupat, ſed quaſi apice elatiori in [s] dextrũ magis, aut ſiniſtrũ, quãuis interim modicè, uergit. Quod etſi plerunq; fœtuũ ſexus ratione fiat, nõ tamen perpetuũ eſt. Nam mulieres dextram abdominis partem magis prominulam grauemq; habẽtes, fœminas peperiſſe cognoui: & etiã in ſiniſtro latere facta tenſione, maſculos aliquãdo progenitos. Cæterum [t] canini uteri, ut & caprini & [u] uaccini, ſitus, quemadmodum etiam conformatio à muliebris uteri ſitu plurimum uariat. illis nanq; animalibus ceruix uteri ad elatiorem uſq; ueſicæ ſedem protẽditur, & uniuerſum uteri fundum etiam non prægnantibus elatius quàm ſacrum os locatur. Muliebris uteri formam ueſicæ plerunq; [x] aſſimilamus, & potiſſimũ prægnantium, quibus ad amuſſim propemodum ueſicæ reſpondet: quippe illis uteri fundus, ut & ueſicæ, amplus admodum magnusq; eſt: & ceruix, ſi hanc ad fundi contuleris amplitudinem, anguſta. In nõ prægnantibus autem ceruicis latitudinem fundi latitudo uix ſuperat: & ſi ceruicem uel leuiſſimo conatu dilatare conaberis, iam eius latitudinem plurimum fundi latitudinem uincere ſpectabis, quũ fundi ſubſtãtia utcunq; protendenti haudquaquam ſequax ſit, ac proinde etiam iniqua uteri ad ueſicam eſt comparatio. deinde ueſica quod ad latitudinem attinet, exactè orbicularis eſt: uteri autem fundus non prægnantibus anteriori poſteriorique partibus (ut latior craſſior ue euadat) comprimitur. Veſicæ etiam ſuperior pars exacti globi inſtar paulò minus rotunda eſt. nam quà [y] urinarius meatus urinam è fœtu per umbilicum deducens ab ipſa pronaſcitur, uelut in acutum aſſurgit. Vterus autem [z] hîc obtuſus eſt, & quartam circuli partem etiam nonnihil erectam, aut nouilunij imaginem refert, non aliter quàm ſi ſuperior fundi pars [a] utrinque obtuſum cõſtitueret angulum: ut & Arabes inſinuarunt, quum formam uteri quadratam dixere. [b] Ab huius enim partis ſuperioris lateribus, uteri fundus ſenſim, ſed modicè interim, arctior redditus, deorſum ad ipſius ceruicis originẽ fertur: ita tamen, ut totus uterus nõ multo fiat prolixior quàm latior, ceruice interim inſtar oblongi meatus longa & tereti.

Vteri ſuperficies cuiuſmodi. [c] Fundus uteri omni ex parte præterquam in lateribus, ubi uaſorum membranarumq; fiunt applantationes, externa ſuperficie læui & æquali & ueluti madente linteo abſterſa ſubrubicãteq; conſtat. Ceruicis quoque exterior ſuperficies in poſteriori parte ab uteri fundo nonnihil ultra mediam ipſius longitudinem, & anteriori quoq; parte fundo propinquior, læuis & humecta, magis tamen quàm fundi ſuperficies candicans conſpicitur: per reliquam uerò externã ſedem propter aliarum partium adnexus aſpera, eorum quæ inuicem adnaſcuntur modo exiſtit. At

Fundi uteri ſinus. [d] interna fundi ſuperficies non prægnãtibus æqualis quoq; ac læuis, ut inanitarum ueſicarum cauitas

h 27 fig. D.
l 25 fig. 1.
m 24 fi. O, P, Q. 27 E, E.
n 2 fi. infer ora Q. Q.
o 25 fig. 2, y & d inferuntur x, x.
p 24 fi. O, P, Q. & 27 fig. 11.
q tota ferè 7 figura.
r 27 fig. G, K, K.
s Vt tabella figu. 30.
t 28 fig.
u 29 fig.
x 25 fi. confer g cum i, k, l. aut 24 fi. T cum L.
y 2 fig. M. ducitur ab N.
z 25 fi. ab i ad k.
a 25 figura i & k.
b 25 fi. ab i & k ad L.
c 26 fi. fundus lateris est ad A. ſiter ad E, proximum A.
d Speculum in 27 fig.

cauitas apparet. Sed harum ſinus maioribus profun
ribus quidem, at minus profundis, & uiſum quodam
nemq; fugientibus, non aliter quàm ſi exactiſſimè læu
tatem humanus uterus, ut uirorũ ſcortum, leuem & p
ſeu tenuiſſimæ lineæ inſtar prominẽs tuberculum ex
dinem & anterius & poſterius exporrectũ, quaſi qu
tium, aut notula quędam cenſenda eſſet. Superficies
ſcipiens, fœtumq; cõtinens, quem nõ imperitum uulg
non unum enumerãt, ſed ſeptenario numero eum co
ſent: ac tres quidem in dextra uteri ſede maſculis ſuſci
ſtra fœminis dicatas: ſeptimã autẽ in uteri medio ſta
Hæc memini me admodũ puerum prima dialectices
gni indoctiſſimo, de uirorũ mulierumq; ſecretis libro
ſectionis eiusq; quam profitetur phyſiognomiæ indo
lureconſultos eiuſmodi loculos deſcribi, cum aliàs ſæ
tiſſimo literatiſſimoq; uiro GVILIELMO MA
cæterarum diſciplinarũ, ita quoq; Naturę operum m
tus formatione, ac quo potiſſimũ tempore perfectus i
ſtri ſuffragio partum ſeptimeſtrem perfectum eſſe aſſ
ter Nicolum Gentilem, & alios pleroſq; eius cohortis
τὸ σκοτὸ illius meritiſſimus comes, qui alijs ipſius de
ſcholaſticorum theologorum (quibus frequentior d
ſputatio eſt, quoſq; quum generationis organa in ſch
ſpectatores) declinare ueritus, ſeptem ſinibus uterum
imaginatos fuiſſe, non ſat uiſum eſt, niſi rurſus ſeptem
rugoſos inflexus obtinere aſtruerẽt, ut ſcrobiculi ſept
totidem fœtus ſimul concipi poſſe plerique autumant:
nus in brutorũ, quæ plures fœtus plerunq; ſimul uteri
duntaxat in uteri fundo eſt cauitas, latior quidem & a
uteri fundi formã eſſe retulimus. [f] Cauitas hæc ſeu ſin
pro illius foraminis amplitudine anguſtior eſt, dein
in elatiori ſua ſede uelut in duos ceſſat angulos, ad ela
uelut duos obtuſiores efformare docuimus [g] angulos
non tam altè atq; latera ipſius cõſcendunt, uteri ſubſt
ſuam amplitudinẽ ſpectante. Hunc ſinum in non pra
rimum uiſcido quodã & ſubalbo muco illitum, & la
ſpicua propemodum futura, ſeu extuberantiori linea
rioribus ipſius apicibus rugoſiorem, ac omnino illi [i] c
rentia ſemen uaſa in uiris inſerũtur. Nullus enim hic
uocamus, menſtruis non laborãtibus, manifeſtus oc
aliquis conſpicitur, niſi ex [k] uaſe ſemen deferente ſtylu
intrudamus, atq; ſecus quàm ſecundũ naturam habe
leui negocio ſtylus ex uteri amplitudine deferenti ſem
tibus in ſinum hunc nunquam arterias aut uenas pro
extuberantes, ex quibus ſanguis è uenis ad anum per
xurus eſt. Nec ſinus quoq; aliquos in nõ prægnantis
inſepiarum & loliginum & loliorum promuſcidibu
ceræ medias piſas impreſſiſſes, uti caprarum & uacar
dum in Capite quod priuatim acetabulis dedicabitur
teriam quoq; non extuberantem, ſed nullo penitus pa
[l] uentriculi aut inteſtinorũ cauitates terminare, in non
imò fundi ſinus cõtinuo colore inter rubrum ac palli
dem interne fundi ſuperficiei ſinus ue, cuius tractatio
terna autẽ ceruicis uteri ſuperficies magna ex parte ua
ditur, undecunq; rugoſa implicitaq; eſt, ac in ſe cõcid
& lubrica ſecundũ uniuerſam ipſius longitudinẽ, pr
dum terminatur, apparere poteſt. Hic nanq; perpetu

e 27 figura C, D.
f Quaſi A & B dicere ad G, et deinde ab A et B ſurſum, in 27 figu.
g 25 fig. 1, R.
h 27 figura F, F.
i 25 fig. e.
k 25 fig. u.
l 16 fig.
m 26 figur. B, B.
n 25 fi. 1.

ANDREAS VESALIUS De Humani Corporis Fabrica BASEL, 1543 THE WARNOCK LIBRARY